

Metformin กับระดับวิตามินบี 12 ที่ลดลง:

คำแนะนำใหม่เพื่อเฝ้าระวังความเสี่ยง

เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2565 Medicines and Healthcare products Regulatory Agency (MHRA) แห่งสหราชอาณาจักรได้แจ้งคำแนะนำไปยังบุคลากรทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยา metformin (เพื่อรักษาโรคเบาหวานชนิดที่ 2) เนื่องจาก พบอุบัติการณ์ของการเกิดภาวะขาดวิตามินบี 12 สูงกว่าในอดีตซึ่งอาจพบมากถึง 1 ใน 10 คนที่ใช้ยาดังกล่าว โดยคำแนะนำ ดังนี้

 การใช้ยา metformin ทำให้ระดับวิตามินบี 12 ในเลือดลดลง จนอาจถึงขั้นทำให้ขาดวิตามินบี 12 ในผู้ป่วยบางราย

 ความเสี่ยงที่ทำให้ระดับวิตามินบี 12 ในเลือดลดลง เพิ่มขึ้นเมื่อใช้ยา metformin ขนาดสูงขึ้น ใช้ยาเป็นเวลานานขึ้น และเป็นผู้ที่มีปัจจัยเสี่ยงอยู่ก่อนแล้ว

 ส่งตรวจระดับวิตามินบี 12 ในซีรัม หากสงสัยว่าอาจขาดวิตามินบี 12 เช่น ในผู้ป่วย megaloblastic anemia หรือพบว่าเริ่มเกิดอาการของ neuropathy

 ควรตรวจติดตามการขาดวิตามินบี 12 เป็นระยะ ๆ ในผู้ที่มีปัจจัยเสี่ยง เช่น ดูดซึมวิตามินบี 12 ได้น้อยลง (อาทิ ผู้สูงอายุ ผู้ที่ได้รับการผ่าตัดกระเพาะอาหาร ผู้ป่วยโรค Crohn's disease) ผู้ที่รับประทานอาหารมังสวิรัต ผู้ที่มีการใช้ยากลุ่ม proton pump inhibitors หรือยา colchicine ซึ่งรบกวนการดูดซึมวิตามินบี 12

 พิจารณาให้การรักษาสภาวะขาดวิตามินบี 12 และยังใช้ยา metformin ต่อไป ตราบเท่าที่ทนต่อการใช้ยาได้และไม่มีข้อห้ามใช้

 หากใช้ยา metformin แล้วมีอาการอ่อนล้ามาก ลิ้นแดงและเจ็บ มีอาการเหน็บชา ผิวดำหรือเหลือง (อาการดังกล่าวอาจแสดงถึงการมีระดับวิตามินบี 12 ต่ำ) แนะนำให้ปรึกษาแพทย์

เอกสารอ้างอิง

Metformin and reduced vitamin B12 levels: new advice for monitoring patients at risk.

[Accessed July, 27 2022]. Available from: <https://www.gov.uk/drug-safety-update/metformin-and-reduced-vitamin-b12-levels-new-advice-for-monitoring-patients-at-risk>

กำหนดการร่วมจ่ายของผู้ป่วย

สิทธิกรมบัญชีกลาง โรงพยาบาลศิริราช

สืบเนื่องจาก กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ได้กำหนดอัตราการเบิกจ่ายค่ายา (บางรายการที่มีค่าใช้จ่ายสูง) สำหรับผู้ป่วยสิทธิกรมบัญชีกลาง โรงพยาบาลศิริราชจึงจำเป็นต้องให้ผู้ป่วยสิทธิกรมบัญชีกลาง และสิทธิอื่น ๆ ที่อ้างอิงตามสิทธิกรมบัญชีกลาง ร่วมจ่ายส่วนต่างในรายการยาที่มีอัตราการเบิกจ่ายค่ายาต่ำกว่าราคาขายยาโรงพยาบาลศิริราช เฉพาะรายการที่กรมบัญชีกลาง ประกาศอัตราการเบิกจ่ายค่ายา และโรงพยาบาลศิริราชมีรายการยาทางเลือกในการรักษา (อ้างอิง ประกาศโรงพยาบาลศิริราช เรื่อง กำหนดการร่วมจ่ายของผู้ป่วยสิทธิกรมบัญชีกลาง ลงวันที่ 20 มิถุนายน 2565) โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2565 เป็นต้นไป ทั้งนี้ รายการยาที่กำหนดให้มีการร่วมจ่ายในปัจจุบัน (สิงหาคม 2565) มีดังนี้

ลำดับที่	ชื่อการค้า และความแรง	ชื่อสามัญทางยา
1	Vidaza® Inj 100 mg	azacitidine
2	Mabthera® SC Inj 1400 mg/11.7 mL	rituximab
3	Remicade® Inj 100 mg	infliximab
4	Neulastim® Inj 6 mg	pegfilgrastim

เอกสารอ้างอิง

หนังสือราชการที่ อว 78.072/เอกก2095/2565 ลว. 31 กรกฎาคม 2565

รู้หรือไม่ ?

Transamin® inj บริหารยาอย่างไร

รูปแบบยา/ความแรง:

รูปแบบยาสารละลายใสของ Transamin® inj (ตัวยาสำคัญ tranexamic acid) ความแรง 250 mg/5 mL บรรจุใน ampoule

การเก็บรักษายาก่อนใช้: เก็บที่อุณหภูมิห้อง

ข้อบ่งใช้: ใช้รักษาภาวะเลือดไหลไม่หยุด เช่น เลือดออกมากขณะผ่าตัด

การเจือจางก่อนบริหารยา: เจือจางยาด้วย D5W หรือ NSS โดยความเข้มข้นสูงสุด คือ 20 mg/mL

การบริหารยา:

 หยดยาเข้าหลอดเลือดดำ (IV infusion) ในอัตราเร็วไม่เกิน 50 mg/min

 กรณีที่ให้ยา 250 mg สามารถให้ยาในลักษณะ IV push ช้า ๆ ได้ในเวลาอย่างน้อย 5 นาที โดยไม่ต้องเจือจางเพิ่มเติม

 สามารถบริหารยาโดยฉีดเข้ากล้ามเนื้อ (IM) ได้

ความคงตัวหลังการเจือจางยา:

ควรใช้ทันทีหลังเจือจาง หากจำเป็นต้องเก็บ ยาจะคงตัว 24 ชั่วโมง ในตู้เย็น ที่อุณหภูมิ 2-8 องศาเซลเซียส

บัญชียา/การส่งยา: เป็นยาในบัญชียาหลักแห่งชาติ (ED) บัญชี ก

ราคา/การเบิกจ่าย: 31 บาท เบิกได้ในทุกสิทธิการรักษา

เอกสารอ้างอิง

Product information: Transamin®. Ouheng International Healthcare Co., Ltd., Thailand.

“Zinc paste” ใช้อย่างไรให้ถูกต้อง

Zinc paste เป็นยาใช้ภายนอก โดยมีข้อบ่งใช้เกี่ยวกับการเป็น protective barrier โดยสูตรตำรับยาของ zinc paste ที่ผลิตโดยงานผลิตยาทั่วไป ฝ่ายเภสัชกรรม ประกอบด้วย zinc oxide 25%, corn starch 25% และ vaseline 50% จะเห็นได้จากสูตรตำรับยามีปริมาณ vaseline อยู่ถึง 50% ของตำรับแล้ว ในบางกรณีผู้ใช้อาจรู้สึกวุ้น paste ยังมีความชื้นเหนียวมากจึงผสม vaseline เพิ่มลงไปอีก ทำให้ลักษณะของ paste มีความหนืดลดลงแต่อาจจะทำให้ประสิทธิภาพของการเป็น protective และ absorbent จากตัว zinc oxide ลดลงไปด้วย เพราะความเข้มข้นของ zinc oxide ในตำรับลดลง จึงมีคำแนะนำว่า ไม่จำเป็นต้องเติม vaseline ลงไปในตำรับเพิ่มแต่ประการใด

เอกสารอ้างอิง

- งานผลิตยาทั่วไป ฝ่ายเภสัชกรรม
- PT Citra Cakralogram. What is zinc oxide paste: Every thing you need to know [online]. Available from: <https://www.citracakralogram.com/zinc-oxide-paste/>. Accessed on Aug 2, 2022.

พิษวิทยา: แก๊สไซแนคืออะไร

จากข่าวการเสียชีวิตของพนักงานที่ลงไปตรวจสอบระบบไฟฟ้าในท่อพักน้ำเสียเมื่อช่วงเดือนกรกฎาคม 2565 ที่ผ่านมา ทำให้มีการพูดถึงการทำงานในที่อับอากาศและสาเหตุของการบาดเจ็บ/การเสียชีวิต โดยหนึ่งในสาเหตุที่มีการกล่าวถึงคือ แก๊สไฮโดรเจนซัลไฟด์ (hydrogen sulfide; H_2S) หรือแก๊สไข่เน่านั่นเอง

แก๊สไซแนคือ: แก๊สพิษ สามารถติดไฟได้ ไม่มีสี มีกลิ่นเหม็นรุนแรงเหมือนไข่เน่า ซึ่งเกิดได้จากการย่อยสลายของสารอินทรีย์โดยธรรมชาติหรือเป็นผลพลอยได้จากกระบวนการทางอุตสาหกรรม

แหล่งบริเวณที่พบ H_2S : พื้นที่อับอากาศ เช่น บ่อ หลุม ห้องเก็บปลาในเรือประมง ห้องใต้ดิน ถังน้ำมัน ถังหมัก ไชโล ท่อ เต่า เป็นต้น

อาการพิษเฉียบพลัน: ปวดศีรษะ คลื่นไส้ อาเจียน เวียนศีรษะ สับสน ชัก โคม่า และถ้าได้รับในปริมาณสูงมาก การทำงานของระบบหัวใจและหลอดเลือดจะล้มเหลวทันที (cardiovascular collapse) หยุดหายใจ (respiratory arrest) และเสียชีวิตได้ (มากกว่าร้อยละ 50 ของผู้เสียชีวิต คือผู้ที่เข้าไปช่วยเหลือผู้บาดเจ็บโดยขาดความรู้ ไม่มีมาตรการป้องกัน)

การรักษา: ผู้ที่จะเข้าไปช่วยเหลือต้องใส่อุปกรณ์ชุดเครื่องช่วยหายใจ SCBA (Self Contained Breathing Apparatus) จากนั้นให้นำผู้ป่วยออกจากที่เกิดเหตุ ลดการปนเปื้อน (เช่น ถอดเสื้อผ้า ล้างตัว) ประเมินการหายใจให้ออกซิเจน และดูแลรักษาตามอาการ ยาด่านพิษที่อาจมีประโยชน์ในกรณีนี้คือ sodium nitrite

เอกสารอ้างอิง

- Facebook กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม. เข้าถึงเมื่อ: 20 กรกฎาคม 2565. เข้าถึงได้จาก: <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=409257301229518&set=a.303179935170589&type=3>
- Olson KR, Smolin CG. Poisoning & drug overdose. 8th ed. New York: McGraw Hill; c2022

มีอะไรในฉบับนี้

- Metformin กับระดับวิตามินบี 12 ที่ลดลง: คำแนะนำใหม่เพื่อเฝ้าระวังความเสี่ยง
- กำหนดการร่วมจ่ายของผู้ป่วยสิทธิกรมบัญชีกลาง โรงพยาบาลศิริราช
- รู้หรือไม่ ? Transamin[®] inj บริหารยาอย่างไร
- “Zinc paste” ใช้อย่างไรให้ถูกต้อง
- พิษวิทยา: แก๊สไซแนคืออะไร

สอบถามข้อมูลยาและพิษวิทยา	โทร 9-7007
สอบถาม Medication Reconciliation (MR)	โทร 9-6964
สอบถามเรื่องแพ้ยา และประวัติการแพ้ยา	โทร 9-9555

ปีที่ 21 ฉบับที่ 11

เดือนสิงหาคม 2565